

# PETAR KATALINIĆ – NAČELNIK SPLITSKE OPĆINE (1897. – 1899.)

UDK: 32-05Katalinić, P.  
352.075.2Katalinić, P.(497.583Split)“1897/1899“  
Primljeno: 3. XII. 2018.  
Izvorni znanstveni rad

BRANKA DESPOTUŠIĆ  
Hrvatski pomorski muzej Split  
Glagoljaša 18  
21000 Split, HR

*U radu se temeljem relevantne literature, tiskovina i arhivskih izvora donosi biografija Petra Katalinića, istaknutog člana Narodne stranke u Splitu te načelnika splitske općine od 1897. do 1899. godine. Zbog kratkoće njegova mandata na mjestu načelnika splitske općine, u radu je prikazano njegovo političko, društveno i gospodarsko djelovanje u Splitu sve do smrti 1922. godine. Njegovo djelovanje stavljeno je u kontekst širih političkih i društvenih zbivanja Splita, okolice te kraljevine Dalmacije.*

*Rad se temelji na arhivskim spisima koji se čuvaju u Državnom arhivu u Splitu u Fondu javnih bilježnika srednje Dalmacije, odnosno c. k. javnog bilježnika u Splitu Luje Kargotića, potom u Zbirci matičnih knjiga (rođenih, vjenčanih i umrlih), te na podacima iz ondašnjih tiskovina.*

*Ključne riječi: Split, splitska općina, obitelj Katalinić, Petar Katalinić, načelnik, 19. stoljeće, 20. stoljeće, Papalićeva palača, Katalinića brig*

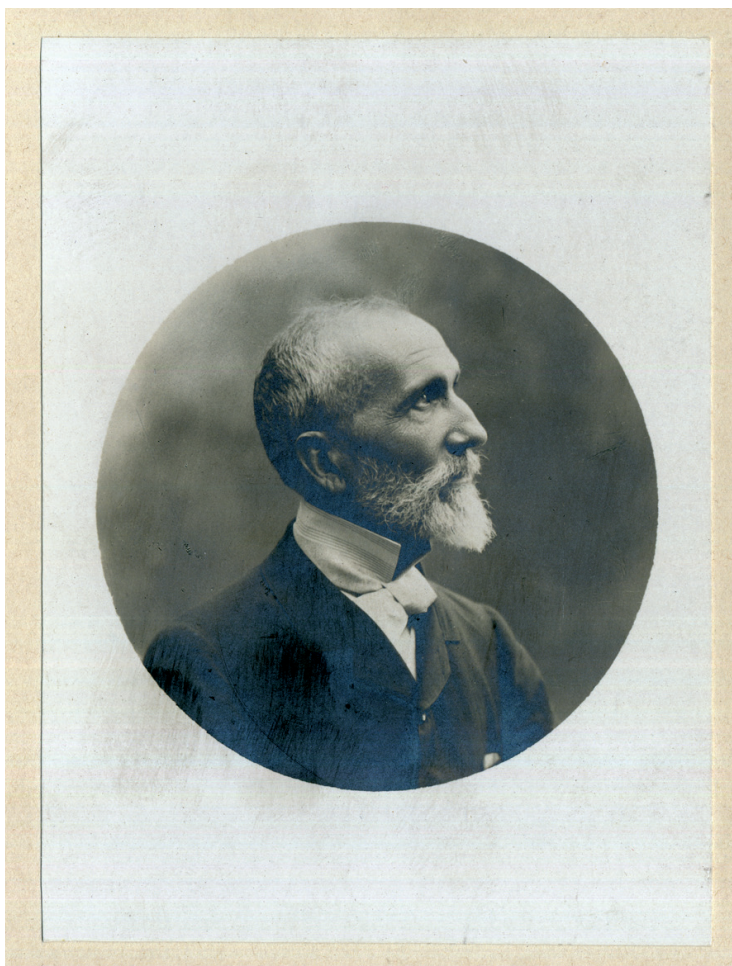
## UVOD

Splitsku općinu korjenito je promijenila pobjeda narodnjaka na općinskim izborima 1882. godine. Dugogodišnja autonomaška vlast predvođena posljednjim autonomaškim načelnikom Antonijom Bajamontijem skončala je

te 1882. godine pod utjecajem preporodnih kretanja, a tada na političku scenu dolazi prvi načelnik pohrvaćene splitske općine Dujam Rendić Miočević.

Petar Katalinić, četvrti po redu općinski načelnik, istaknuti prvak Narodne stranke, u toj se ulozi nalazio svega dvije godine: od 1897. do 1899. godine. Međutim, iako se na tom položaju nalazio kratko, Split je ipak zadužio svojim djelima koja su i danas vidljiva. To se poglavito odnosi na gospodarsko i društveno djelovanje u Splitu prije i nakon načelničke funkcije.

### OBITELJ KATALINIĆ



*Slika 1. Petar Katalinić. (Muzej grada Splita)*

Obitelj Katalinić porijeklom je iz Trogira. Naime, Trogiranin, kalafat Mate Katalinić prvi se put spominje u Splitu 1775. godine kada se vjenčao Anom Bakotić. Kroz 19. stoljeće u Splitu se navode kao kalafati, trgovci, obrtnici i posjednici. Godine 1832. u Splitu je živjelo 27 članova ove obitelji koja je posjedovala 565 m<sup>2</sup> zemlje u Velom Varošu, na Dobrom i na Lučcu.<sup>1</sup>

Otac splitskog načelnika Petra Katalinića, Vincenzo Cattalinich, rođen je u Trogiru 4. kolovoza 1809. godine. Njegovi su roditelji, odnosno Petrovi baka i djed, bili Angelo Cattalinich, rođen u Trogiru, i Jerolima Grigillo, posjednica iz Splita. Godine 1833. Vincenzo Cattalinich živio je u Splitu gdje je imao postolarsku radnju.<sup>2</sup> Bio je član uprave pučkog kulturnog društva „Slavjanski napredak“ osnovanog 1873. godine, koje je promoviralo ideje ujedinjenja Dalmacije s Bansom Hrvatskom.<sup>3</sup>

Majka Petra Katalinića, Giacinta Durizzi, rođena je u Splitu, no porijeklom je bila iz Italije; otac joj je, naime, bio Andrea Durizzi, carinski revizor iz Vicenze, a majka Natalina Clari, obrtnica iz Venecije. U Matičnoj knjizi vjenčanih župe sv. Dujma, koja se čuva u Državnom arhivu u Splitu, nalazimo podatak da je Giacinta Durizzi na dan vjenčanja, 1. rujna 1833. godine, imala 27 godina, što bi značilo da je rođena 1806. godine i da je bila tri godine starija od svoga supruga, Petrova oca. Giacinti Durizzi ovo je bio drugi brak; nakon što je ostala udovica poslije smrti prvoga supruga Vincenza Bernardija, udala se za Vincenza Cattalinicha. Vincenzovi svjedoci pri sklapanju braka su bili Giuseppe De Marchi, trgovac i posjednik iz Splita te Spiridione Bolani, postolar, također iz Splita. Giacintini svjedoci bili su Matteo Perovich, postolar iz Splita te Francesco Pranbur (?) iz Klanfurta (?), koji je bio obrtnik u Splitu.<sup>4</sup>

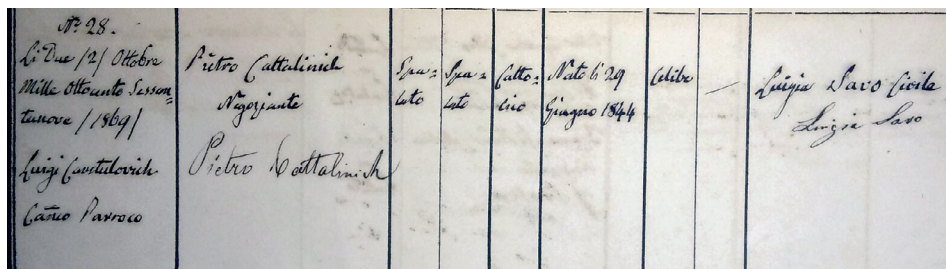
Vincenzo i Giacinta Katalinić imali su dva sina, Petra i Anđela Katalinića,<sup>5</sup> oboje kasnije istaknute gradske ličnosti i članove Narodne stranke. Anđeo Katalinić rođen je također u Splitu, 1834. godine, a umro je 2. prosinca 1896. godine.<sup>6</sup>

## OBITELJSKI ŽIVOT PETRA KATALINIĆA

Petar Katalinić, odnosno Pietro Benedetto Cattalinich, rođen je 29. lipnja 1844. godine,<sup>7</sup> u vrijeme kada se narodni preporod u Banskoj Hrvatskoj penjao ka svome vrhuncu 1848./1849. godine. Oženio se 2. listopada 1869. godine, u dobi od 25 godina za Luigiju Savo. Luigija je rođena 7. ožujka 1849. godine, a budući da je u vrijeme udaje bila maloljetna, naime imala je 20 godi-

na, njezina je majka, udovica Katarina Remetin iz Sinja, dala pisani pristanak. Svjedoci na vjenčanju su bili Giuseppe De Andreis iz Splita, Pietro Savo iz Splita, Angelo Cattalinich iz Splita i Agostino Remetin iz Sinja.<sup>8</sup>

U matičnim knjigama i ondašnjim tiskovinama saznajemo da su Petar Katalinić i njegova supruga imali četvero djece: kćer Alice, sina Bruna, sina Oscara i kćer Olgu.<sup>9</sup>



Slika 2. Upis Petra Katalinića i Luigije Savo u Matičnu knjigu vjenčanih 1869. godine s vidljivim vlastoručnim potpisima. Izvor: Zbirka matičnih knjiga, HR-DAST 179/588, str. 86.

Kći Alice Giovanna Cora Katalinić rođena je 2. siječnja 1880. godine. U matičnoj knjizi donosi se i mjesto prebivališta majke i oca. Saznajemo da su tada živjeli na Dobrome te da su se izjašnjavali kao katolici i da su bili posjednici. Alice je vjenčana u župi sv. Dujma 17. studenog 1900. godine za Josipa Savu koji je rođen u Splitu 1876. godine. Umrula je u Splitu, 23. rujna 1966. godine.<sup>10</sup>

Bruno Ugo Ottavio Katalinić rođen je 3. srpnja 1882. godine. Dana 15. travnja 1920. oženio se Cvijetom Bebić. Otac, Petar Katalinić, u matičnoj knjizi navodi se kao „negoziante“, odnosno trgovac.<sup>11</sup> Bruno Katalinić bio je poznati splitski javni bilježnik koji je djelovao od 1913. do 1944. godine. Kada je za vrijeme NDH ukinuto javno bilježništvo, bio je odvjetnikom sve do 1959. godine. Osim toga, bio je i počasni vicekonzul Kraljevine Švedske u Splitu i sportski radnik.<sup>12</sup> Umro je u Splitu 6. rujna 1963. godine.<sup>13</sup>

Sin Oscar Sergio Maria Katalinić rođen je 8. prosinca 1884., a preminuo je 24. svibnja 1925. godine.<sup>14</sup> Bio je član prvog automobilskog kluba u Dalmaciji „Auto-club Spalato“ koji je osnovan 1907. godine.<sup>15</sup>

O kćeri Olgi Katalinić saznajemo iz ondašnjeg tiska. List *Narod* piše o njezinim zarukama s Ivanom Dinkom Ilićem, konzulom Njemačke u Splitu 1887. godine. U to vrijeme Petar Katalinić obnašao je dužnost prvog općinskog prisjednika, odnosno zamjenika načelnika Gaje Bulata u svim poslovima ukoliko je Bulat bio spriječen.<sup>16</sup>

Nužno je napomenuti kako je Vlaho Bukovac, poznati hrvatski slikar, naslikao velik broj portreta splitskih građana za vrijeme dok je boravio u Splitu 1885. godine. U svojoj je knjizi *Moj život* zapisao sljedeće: „‘Ostadoh u Splitu 14 mjeseci, a u to vrijeme dogotovih jedno 100 portraita svakojake veličine. Među njima bilo je djece u povojima.’“<sup>17</sup>

Te je godine, dakle, 1885., među ostalim naslikao i skupni portret „Djeca obitelji Katalinić“ (84,5 cm × 120,5 cm – Slika se čuva u Muzeju suvremene umjetnosti, inventarni broj: MSU BH-607.), portret Đine Škarica Katalinić (66 cm × 55 cm), portret Anđelove supruge Giovanne Katalinić rođ. Cerineo (100 cm × 78 cm), portret Anđela Katalinića (100 cm × 78 cm), portret Petrove Luise Katalinić rođene Szabo (100 cm × 78 cm) te portret Petra Katalinića (100 cm × 78 cm).<sup>18</sup>

#### POLITIČKO, DRUŠTVENO I GOSPODARSKO DJELOVANJE PETRA KATALINIĆA

Sukobi narodnjaka i autonomaša u Splitu su se 1870-ih godina sve više intenzivirali. Usljed brojnih nereda, 11. rujna 1880. godine dalmatinski zemaljski odbor uputio je Visokom c. k. Namjesništvu dopis o njegovom raspuštanju. Konačno, Namjesništvo je 31. listopada 1880. godine donijelo dekret o njegovu raspuštanju. Odluka je provedena 4. studenog 1880.; raspušteno je vijeće splitske općine, a za komesara je imenovan Aleksandar Nallini.<sup>19</sup> Sljedeće, 1881. godine, narodnjaci su formirali odbor koji je iznio sve nepravilnosti oko rada svrgnute općinske uprave. Odbor se sastojao od 69 članova, a među njima bio je i Petar Katalinić.<sup>20</sup>

Istaknuti narodnjak Katalinić uživao je veliko poštovanje u gradu te se mnogo zalagao za njegov napredak. Osim gore navedenog, bio je i član Narodnog odbora sastavljenog od 30 najistaknutijih predstavnika Narodne stranke na čelu s Gajom Bulatom i Dujmom Rendićem Miočevićem. Taj je odbor 1881. godine uputio biračima proglas, a ponovio ga je i u lipnju sljedeće godine; u njemu su se iznijele slabosti trenutne općinske uprave.<sup>21</sup>

Pobjedom Narodne stranke na izborima 1882., Petar Katalinić bio je izabran za vijećnika u II. izbornom tijelu koje je obuhvaćalo područje Splita i Solina.<sup>22</sup> Uskoro, odnosno 28. listopada 1882. formirana je prva hrvatska općinska uprava s načelnikom Dujmom Rendićem Miočevićem, a Petar Katalinić je bio jedan od šest njezinih članova. Gajo Bulat bio je prisjednik, a ostali članovi su bili dr. Eduard Tacconi, dr. Pavao Kamber, Mate Protić i Ivan Matošić.<sup>23</sup>

Godine 1885. Petar Katalinić postao je prvi prisjednik. Jedan od njegovih zadataka bio je voditi općinske poslove kada je načelnik Gajo Bulat bio odsutan: dočekivao je predstavnike viših vlasti, obavljao je druge važne svečanosti i prisustvovao zabavama. To se događalo vrlo često jer je načelnik Bulat povremeno izbivao budući da je bio zastupnik u Dalmatinskom saboru u Zadru i Carevinskom vijeću u Beču. Tako je primjerice 24. ožujka 1885. Katalinić dočekaio austro-ugarskog prijestolonasljednika Rudolfa i belgijsku princezu Stefaniju.<sup>24</sup>

U ljeto iste godine, 10. srpnja 1885., održana je sjednica općinskog vijeća. Petar Katalinić izgubio je u natjecanju za načelničko mjesto spram Gaje Bulata; Katalinić je dobio svega jedan glas vijećnika. Ostalih 20 vijećničkih glasova pripalo je Bulatu.<sup>25</sup> Dvije godine kasnije, u srpnju 1887., P. Katalinić je opet okušao sreću na općinskim izborima. Za Bulata je glasalo 27 vijećnika, za Katalinića opet jedan vijećnik, a preostala četiri glasa pripala su autonomasima.<sup>26</sup> Moguće je da je oba puta Katalinić glasao za sebe.

Od 2. listopada 1887. godine, kada je ustoličena nova općinska uprava, prema članku 53. Općinskog pravilnika, Petar Katalinić bio je zadužen za rasvjetu, obrt i trgovinu, srednje cijene te nadzor nad blagajnom. Osim toga, niz godina bio je član općinske sanitarne komisije. Njezin zadatak bio je odrediti preventivne sanitarne mjere kako bi se grad zaštitio od kolere koja se 1884. proširila Europom. Članovi komisije bili su ugledni građani i liječnici: načelnik Bulat, dr. Tacconi, Anđeo Katalinić, Kovačević, P. Maroli, Toma Lovrić, Petar Tartaglia, dr. Eisenstädter, dr. Smolčić, dr. Srećko Karaman, dr. Boglić, dr. Ivan Pervan i dr. Nikola Cattani. Godine 1885. komisiji je predsjedavao P. Katalinić. Općinska je uprava naredila povremenu dezinfekciju sanitarnih prostorija u javnim zgradama, a osim toga trebala se urediti prikladna prostorija za smještaj oboljelih ukoliko se bolest pojavi u Splitu i Dalmaciji. Komisija se bavila i drugim pitanjima vezanim za higijenske prilike u gradu.<sup>27</sup>

Nakon osvajanja vlasti, narodnjaci su osnovali Trgovačko-obrtničku komoru u Splitu koja je uz Prvu pučku dalmatinsku banku i Prvo vinarsko društvo izrazito doprinosila napretku splitskog gospodarstva. Petar Katalinić bio je članom komore, sudjelovao je u njenom radu te je obavljao brojne funkcije. Kasnije je postao i njezinim predsjednikom. Kada je 1884. godine naredbom Ministarstva trgovine komora raspuštena i raspisani novi izbori, formirana je izborna komisija u kojoj su članovi bili S. Conrad, Gajo Bulat, Vid Morpurgo,

Grgo Vidović i Petar Katalinić kao predstavnik trgovačkog „otsjeka“. Osim toga, P. Katalinić je, uz Vida Morpurga, bio članom komisije koja je ispitala kandidate za zvanje majstora, a zajedno s bratom Anđelom imenovan je 1890. u kolegij sudaca arbitara. Dana 3. srpnja 1894. održani su naknadni izbori, a opet je u trgovački odsjek prvog izbornog kotara (Split) izabran Petar Katalinić. Svi novoizabrani članovi, osim Katalinića, prihvatili su dužnost, a na njegovo je mjesto tada pozvan Vicko Novak. Međutim, on se već u svibnju 1897. reaktivirao, a 1912. izabran je za predsjednika i na toj dužnosti ostao nekoliko godina. Nadalje, kada se radilo na otvaranju obrtničke škole u Splitu, 12. travnja 1890. konstituiran je školski odbor od pet članova pod predsjedništvom dr. Bulata. U njega je ušao i Petar Katalinić kao predstavnik Trgovačke komore, odnosno trgovačkog odsjeka i bio je imenovan njegovim potpredsjednikom.<sup>28</sup>

Iz ondašnjeg tiska možemo pratiti da je Petar Katalinić, tada već načelnik, bio član Promicatelnog odbora Vinarske zadruge u studenom 1897. godine. Dana 25. studenog 1897. u općinskoj vijećnici sazvana je prva opća skupština Vinarske zadruge gdje se birao predsjednik te deset članova „upraviteljnog“ vijeća. Ostali članovi Odbora bili su: Stjepan Alfrević, Jakov Antičević, Simeone de Capogrosso, G. D. Illich te kan. Jerolim Moscovita.<sup>29</sup> Za predsjednika je jednoglasno izabran Ivan vit. Vranković, a članovi upraviteljnog vijeća su bili: Stjepan Bjelovučić iz Janjine, knez Uberto Borelli iz Zadra, Šimun Capogrosso iz Splita, conte Rugjer Fanfogna iz Kaštel Starog, dr. Edvard Grgić iz Splita, Miho Iljadica iz Šibenika, Ante Ivanišević iz Splita, dr. Leonard Tommaseo iz Splita i dr. Srećko Karaman.<sup>30</sup>

Novi izbori za općinsko vijeće održani su u kolovozu i rujnu 1897. godine: „31. o.m. (op.a. kolovoza) biraće se vijećnici III tijela, na 6 Septembra II.a a na 9 Septembra I.a tijela“.<sup>31</sup> Petar Katalinić izglasan je na listi prvog tijela 9. rujna.<sup>32</sup> Konačno, 4. listopada novo općinsko vijeće izabralo je novu upravu, a Katalinić je jednoglasno postavljen za načelnika. Prisjednici su bili dr. Srećko Karaman, dr. Vicko Mihaljević, Vid Morpurgo, dr. Leonard Tomaseo, Miho (Mijo) Ozretić i Mate Vidović. Izborom je upravljao g. prof. dr. A. Zlendić. List *Jedinstvo* ovako opisuje izbor nove općinske uprave: „Izbor je slijedio mirno i dostojanstveno, uslijed predhodnog bratskog dogovora, što je najbolja garancija za budućnost, da će se uvijek raditi složno i sporazumno, na veliku korist i narodnog načela i administrativnoga napretka, a osobito na diku hr-

vatskog nam Spljeta“. Zatim se nastavlja: „Naši autonomaši su u toliko ljuti. Oni su se uvijek ufali u slučajni razdor, a kušali su ga i potpiriti. Nu, biješe im uzaludan svaki trud. Gotovi su.“<sup>33</sup>

Katalinić je svečano ustoličen 28. listopada 1897. godine. Tom prilikom održani su i brojni govori. Nakon mise, u 11 sati općinsko vijeće se okupilo u općinskoj vijećnici. Prvi govor održao je kotarski poglavar Pichler, a nakon njega i načelnik Katalinić koji „...izrekao je sočni i patriotski govor...te u njemu ocrtao program rada: saniranje financijskih prilika, ekonomično naprijegjenje i očuvanje hrvatskoga biljega, ovoga hrvatskoga grada. Spomenuo je, kako je ovo prvi put, nakon skoro 40 godina ustavne borbe, da je u Splitu izabrano vijeće bez otpora.“<sup>34</sup> Potom nastavlja: „Prva i glavna naša briga ima biti uregjenje ekonomskih pitanja naše općine. Preokret u našim političkim odnošajima, pokret u ekonomskim prilikama i razvitak na kulturnom polju zahtijevali su od ove općine velikih žrtava, što odgovaraju naglom razvoju našega grada, ali kojim nijesmo bili spravni ni dorasli; uslijed toga se nalazimo u teškim ekonomičnim prilikama, tako da nam ne ostaje drugo, nego složno i odlučno nastojati da uspostavimo ekonomsko ravnovisje štedeći u svakoj grani uprave, uregjujući općinske dugove, koji nam priječe svako poduzeće na korist grada i okolice.“ Treći je govorio Karaman kao prvi prisjednik, a nakon njega don Frane Bulić, u ime vijeća, te je nazdravio „hrvatskome Splitu“.<sup>35</sup>

Na izborima 1899. Petru Kataliniću ponovno je ponuđeno načelničko mjesto, ali ga zbog bolesti nije prihvatio. Na mjesto načelnika splitske općine 15. studenog 1899. godine izabran je Vinko Milić.<sup>36</sup>

Izrazito aktivan u političkom i društvenom životu Grada, Petar Katalinić je od 1889. do 1905. godine bio počasni vicekonzul kraljevina Švedske i Norveške, a od 1906. do 1915. predstavljao je samo Švedsku; Norveška je funkciju vicekonzula povjerila njegovu nećaku Vicku Kataliniću. Nakon smrti brata Anđela 1894., privremeno je vodio i grčku konzularnu agenciju. Od 1911. do 1913. godine obavljao je dužnost kao upravitelj vicekonzulata, a od 1914. do 1915. opet se navodi kao vicekonzul.<sup>37</sup> Bili su i predstavnici osiguravajuće tvrtke *Generali*<sup>38</sup>, brat Anđeo bio je dugogodišnji predsjednik Trgovačke i obrtničke komore sve do 1893. godine, a potom je to bio i Petar Katalinić.

Kada se raspravljalo o novoj zgradi Arheološkog muzeja u Splitu, Petar Katalinić je također odigrao svoju ulogu. Naime, Monarhija je 1891. godine odlučila sagraditi novu zgradu muzeja, a splitska općina trebala je osigurati ze-



mljište. Na sjednicama Općinskog vijeća 2. listopada 1891. i 24. veljače 1892. godine izabran je odbor kojeg su činili općinski prisjednik P. Katalinić, Ante Zlendić, ravnatelj Velike realke, te ravnatelj Muzeja don Frane Bulić.<sup>39</sup> Katalinić je također sudjelovao u novčanim prilozima za gradnju nove katedrale; 1908. godine donirao je 100 kruna.<sup>40</sup> Obitelj Katalinić posebno je pomagala sirotinju i stradale u različitim nesrećama.<sup>41</sup>

Zajedno s bratom Anđelom, Petar je bio vlasnik tvrtke „Ditta Cattalinich Angelo & fratello” (*Anđeo Katalinić i brat*). Trgovali su naveliko, uglavnom žitaricama, a kasnije i vinom. Imali su i svoje brodove s kojima su trgovali sve do Crnog mora.

### POMORSKA TRGOVINA OBITELJI KATALINIĆ

Tijekom godina Katalinići su se obogatili zahvaljujući pomorskoj trgovini. O njihovome bogatstvu svjedoče nam i udijeli u vlasništvu nekoliko jedrenjaka s kojima su trgovali na istoku sve do Crnoga Mora: *Carlo S.*, *Napried*, *Nicoletta*, *Maria delle Grazie*, *Mosorska Vila*. Pomorska trgovina kao temelj gospodarskog rasta omogućila im je kupnju brojnih nekretnina, pokretnina i zemljišta. S trgovinom, i političkom narodnjačkom pozadinom, prešli su put od trgovaca do istaknutih gradskih ličnosti koji su bili aktivni na svim poljima, od gospodarskog, društvenog i političkog života Grada.

U drugoj polovini 19. stoljeća trgovina prema Levantu za Kataliniće je bila izrazito povoljna budući da su trgovali vinom i žitom. Svakodnevne pomorske veze tijekom godina omogućile su im povećanje kapitala. Nadalje, privrženi idejama narodnjaka, ostvarili su brojne političke kontakte. Napuštanje političke načelničke funkcije nauštrb obitelji, trgovine, gospodarskog rasta te društvenog djelovanja, za Petra Katalinića i obitelj bila je očito mudra odluka. Za razliku od ostalih načelnika, Petar Katalinić nije bio visokoobrazovana javna osoba, nije bio ni pravnik, ni liječnik, već trgovac porijeklom iz trgovačke obitelji koji je znao iskoristiti zaleđe koje su započeli njegov otac i majka koja je također bila porijeklom iz trgovačke obitelji. Kontakti koje je P. Katalinić ostvario u Narodnoj stranci također su mu pomogli u gospodarskom uzletu, kako njemu tako i cijeloj obitelji.

Prvi brod koji je bio u njihovom, doduše ne potpunom, vlasništvu bio je bark *Napried*. Izgrađen je 1872. u Capodistriji (Koperu), 518 tona. *Ditta Ang. Cattalinich & fratello* iz Splita bili su vlasnici dva karata, a ostali vlasnici su bili: Enrico Fonda iz Trsta sa šest karata, Antonio S. Slodre iz Splita pet karata, Nicolò Bodlovich iz Bola na Braču pet karata, dva karata Doimo Caraman,

udovica Anastasia Meneghetti dva karata, a po jedan karat Giuseppe Morpurgo iz Splita i Stefano Nazor iz Bobovišća. Kao kapetan se navodi Nicolò Bodlovich.<sup>42</sup> Od 1877. godine kao kapetan se navodi Antonio Mattessich.<sup>43</sup> Kasnije su se u više navrata mijenjali vlasnici i njihovi udjeli u karatima.<sup>44</sup>

Drugi brod, a prvi u potpunom vlasništvu tvrtke *Ditta Angelo Cattalinich & fratello* iz Splita, dakle svih 24 karata, bio je trabakul *Maria delle Grazie*, luke pripadnosti Split, 51 tona, izgrađen u Korčuli 1856. godine. Kao kapetan se navodi Francesco Andreis.<sup>45</sup> Ovog trabakula ne nalazimo u popisima sljedećih godina.

Brik škuner *Carlo S.*, 182 tone, izgrađen je 1871. u S. Lorenzo pr. Servola (danas u Sloveniji). Većinski vlasnik bila je tvrtka *Ditta Angelo Cattalinich & Fratello* iz Splita sa 16 karata i Nicolò Bodlovich iz Bola na Braču s udjelom od 8 karata. Kao kapetani se navode Nicolò Bodlovich i Vincenzo Carmelich.<sup>46</sup>

Škuner *Nicoletta*,<sup>47</sup> 52 tone, sagrađen je u Milni 1860. godine. Vlasnik polovice broda, odnosno 12 karata, bio je Šoltanin Luigi Andreis, a preostalih 12 karata *Ditta Ang. Cattalinich & Fratello* iz Splita. Kapetan je bio Luigi Andreis. Isto se navodi i u *Annuariju Marittimu* za 1879. godinu.<sup>48</sup> Godine 1881. brod se spominje pod imenom *Giovannina*, 1882. kao *Skenderbeg*, a 1883. opet kao *Giovannina*.<sup>49</sup>

Bark *Mosorska Vila*, bio je dug 41,76 m, širok 9,02 m, a visok 5,47 m, brutto i netto tonaže 513 tona. Izgrađen je u Trstu 1868. godine. Kao vlasnici se navode: tvrtka *Ditta Angelo Cattalinich & Fratello* iz Splita s udjelom od 15 karata i Storff Franc. Aug. pok. Giovannija s udjelom od devet karata, također iz Splita. Kao kapetan se navodi Franc. Storff. Registriran je pod brojem 44 dana 18. kolovoza 1880. godine.<sup>50</sup>

Kada je riječ o splitskoj luci, Petar Katalinić je i tu odigrao važnu ulogu. Početkom 20. stoljeća raspravljalo se hoće li splitska luka moći podnijeti povećani promet kad se uspostavi željeznička veza Aržano – Bugojno i dalje prema unutrašnjosti Balkana, a ujedno i preko Like s Podunavljem, a Split bi bio terminal. O tim se pitanjima mnogo raspravljalo u Trgovačko-obrtničkoj komori 1912. godine. Osobito se oko toga zalagao upravo P. Katalinić koji je kod zastupnika Vukovića tražio da se u Beču zauzme za rješenje tog gorućeg problema.<sup>51</sup>

## GOSPODARSKI UZLET OBITELJI KATALINIĆ

O bogatstvu i uspjehu Petra Katalinića u bavljenu trgovinom saznajemo iz spisa koji se čuvaju u Državnom arhivu u Splitu. Jedan takav kupoprodajni ugovor sklopljen je 30. lipnja 1909. godine kod javnog bilježnika Luje (Luigi)

Kargotića između Petra Katalinića, pok. Vicka i Giuseppea Karamana, pok. Nicola: njime Katalinić prodaje posjede, odnosno zgrade u Marmontovoj ulici, odnosno čestice broj 2598 i 2599 za 40000 kruna.<sup>52</sup> Ugovor je sastavljen na četiri rukom pisane stranice i sastoji se od četrnaest članaka. Potpisale su ga ugovorne stranke, Petar Katalinić i Giuseppe (Josip) Karaman, a svoj potpis i pečat stavio je i bilježnik Kargotić. Brojni članci ugovora odnose se na uvjete isplate, kamate i slično. Slijedi tekst ugovora u izvornom obliku.<sup>53</sup>

*Posl. br. 13992.*

*Split, 30. lipnja 1909.*

*Osobno su pristupili k meni Luji Kargotiću c. k. bilježniku, ovdje sa sjedištem, s jedne strane gospodin vitez Cavaliere Pietro Katalinić pok. Vicenza posjednik, prodavalac, i s druge strane gospodin Giuseppe Josip Karaman pok. Nikole, trgovac, kupac, oboje ovdje nastanjeni, meni osobno poznati, da bi za sebe i svoje nasljednike sklopili sljedeći:*

#### *Kupoprodajni ugovor*

*I. Gospodin Petar Katalinić u ime svoje i svojih nasljednike, daje i prepušta radi prodaje gospodinu Josipu Karamanu koji izjavljuje da prihvaća i kupuje sljedeću imovinu sa svim pravima, pripadnostima i služnosti:*

*Čest. zem. 2598. 2599. bića 4 i 5 Zemljišnog uloška 2775 upisan u Zemljišnoj knjizi Splita s Varošima.*

*II. Ta prodaja te odnosna joj kupnja prema zajedničkom dogovoru stranaka izvršena je za ukupan iznos od kruna 40.000 .*

*III. Taj iznos od kruna 40. 000 kupac Karaman u ime svoje i svojih nasljednike obvezuje se platiti prodavaocu Kataliniću unutar 6 mjeseci (ili u roku od 6 mjeseci) računajući od 1. svibnja 1909.*

*IV. Obvezuje se kupac Karaman da će isplatiti prodavaocu gore navedeni iznos ugovorene kamate od 4 ½ posto od dana 1. svibnja tekuće godine do isplate, odnosno unaprijed za svako tromjesečje.*

*V. Iznos za prvo tromjesečje već je bio isplaćen primoravši gospodina Katalinića da vrati primljenu uplatu za razdoblje od dana uplate do kraja.*

VI. Obvezuje se kupac Karaman da mora isplatiti čitav iznos prije isteka dogovorenog vremena, u slučaju da na vrijeme ne isplaćuje tromjesečnu dobit.

VII. Obvezuje se kupac da plati prodavaocu dobit od zatezних kamata i interese na dospjele kamate koje su već došle na naplatu, odnosno u iznosu 4 ½ % godišnje sve do isplate duga.

VIII. Ugovorne strane izričito se odriču svakog prava osporavanja ovog ugovora, bez izuzetka, a naročito prigovora radi pomanjkanja procijene i prava pritužbe radi povrede preko polovice vrijednosti kada bi slučajno ti prigovori postojali.

IX. Prodavač jamči da su gore navedene nekretnine u njegovom isključivom vlasništvu, te da su slobodne od bilo kakvog tereta, osim poreza koji će od 1. lipnja tekuće godine pa ubuduće plaćati kupac. Nadalje, od ovog trenutka, prodavač dozvoljava kupcu da uđe u zakoniti posjed kupljenih nekretnine, da slobodno raspolaze istima kao i da zatraži uknjižbu vlasništva na svoje ime u zemljišnoj knjizi i poreznom registru bez daljnjeg odobrenja prodavača.

X. Kao jamstvo glavnice u iznosu od Kruna 40 000, ugovorene dobiti od 4 ½ % godišnje počevši od 1. listopada tekuće godine do isplate ostatka te dobiti od zatezne kamate u iznosu od 4 ½ % do salda, kupac Karaman daje prodavaču Kataliniću na hipoteku nekretnine kupljene ovim ugovorom, a opisane u I članku istog.

XI. Obvezuje se kupac Josip Karaman da će podmiri sve troškove u svezi i proizišle iz ovog ugovora, pristojba za prijenos vlasništva i upis vlasništva, završnu namiru te pristojbu na prihod koja će biti odmjerena na glavnici.

XI Kupac Karaman izričito ističe da je ovaj ugovor podložan brzom izvršenju u slučaju neredovitosti plaćanja glavnice i dobiti te svih drugih obveza preuzetih ovim ugovorom, a u smislu paragrafa 3 R.N.?

XIII. Stranke ostaju ovlaštene da svaka od njih može prirediti otpравke ove pogodbe bez ograničenja i bez sudjelovanja protu stranke.

XIV. Prava i obveze naznačene u ovoj pogodbi stranke očituju da primaju i potvrđuju za se i nasljednike.

Usljed toga bi sastavljena ovaj akt pročitan na glas strankama, koje razumiju talijanski idiom, po meni c. k. Bilježniku koje izjavljuju da ju primaju i potvrđuju

za se i nasljednike i u znak toga vlastoručno će potpisati sve u mojoj prisutnosti.

Pietro Katalinić fu Vicenzom.p.

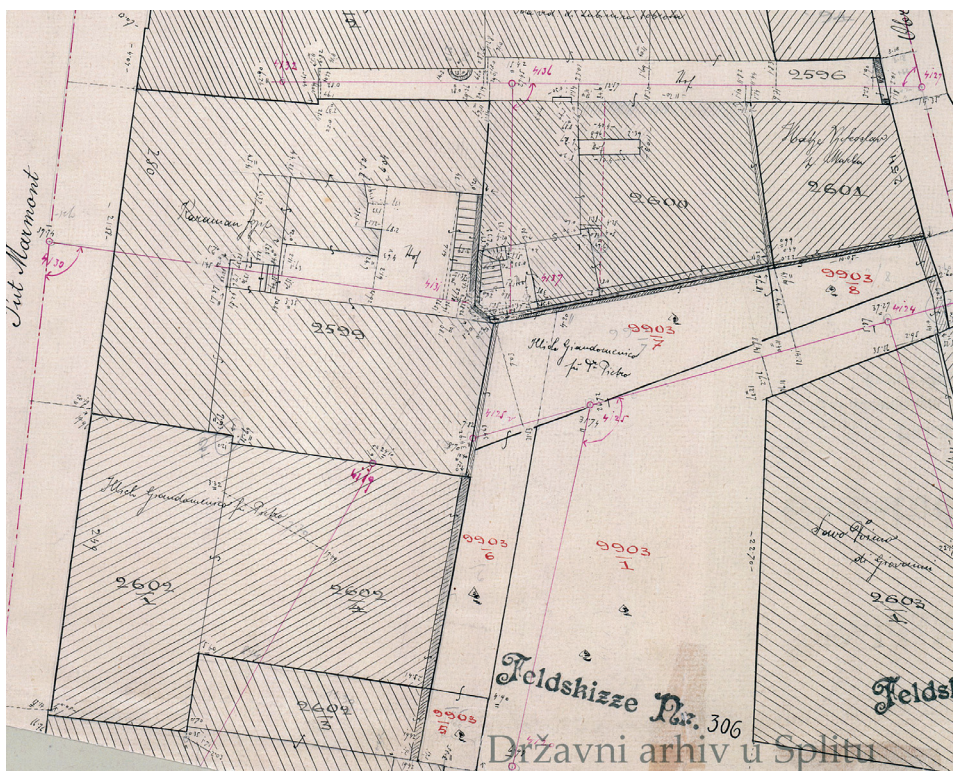
Giuseppe Karaman fu. Nicolom.p.

Trošak K. 26:60

Luigi Kargotićm.p.

I.R. Notajo

1/7. 1909. predana pošiljka Pietru Kataliniću i Giuseppeu Karamanu



Slika 3. Izvor: HR-DAST 152, Arhiv mapa za Istru i Dalmaciju, K. O. SPLIT, TERENSKA SKICA 303, 1911. godine

U Državnom arhivu u Splitu čuva se i zapisnik između Petra Katalinića i Šimuna Prospera Vlahovića, Stipanova, koji je sklopljen 25. srpnja 1916. godine. Katalinić mu je za iznos od 28000 kruna prodao biće jedino, zemljišni

uložak 1789 p.o. Split, odnosno Papalićevu palaču u kojoj se danas nalazi Muzej grada Splita.<sup>54</sup> Riječ je o broju zemljišta, odnosno katastarske čestice 2033, 2034, 2035 odnosno kućama površina 235 m<sup>2</sup>, 181 m<sup>2</sup> i 49 m<sup>2</sup>.<sup>55</sup>

Prvi zapis o vlasnicima potječe iz 29. prosinca 1885. godine kada se kao vlasnici spominju pet članova obitelji Dalbello: Arturo, Valeriano, Niko, Mario i Adelaide, te Giovanna Gazzari (?), svi vlasnici 1/6. Potom slijedi sljedeći upis 11. srpnja 1887. kada se kao vlasnici upisuju samo članovi obitelji Dalbello: Adelaide, Arturo, Valeriano, Giovanna i Mario. Dana 19. ožujka 1888. kao vlasnik je upisan samo Arturo Dalbello. Palača konačno dolazi u vlasništvo bogate obitelji Katalinić, 15. ožujka 1889. vlasnik postaje tvrtka „Ditta A. Cattalinich e Fratello“. Vlasništvo se potom opet promijenilo 20. svibnja 1897. godine. Tada je Petar Katalinić vlasnik 2/4 zgrada, a po 1/4 Vincenzo (Vicko) Katalinić, pok. Anđela i Floriano Katalinić, pok. Anđela. Tri mjeseca kasnije, Petar Katalinić postaje vlasnik svih triju kuća; upisan je 28. kolovoza 1897. godine pod brojem 3996. Nakon toga, pod rednim brojem sedam, s nadnevkom 25. Srpnja 1916. kao vlasnik se uknjižuje „Vlahović Šimuna – Prospera Stipanova iz Starograda“.<sup>56</sup>

Temeljem gore navedenog vidljivo je kako je Papalićeva palača od 1889. do 1916. godine bila u vlasništvu obitelji Katalinić. Svi ovi događaji na lokalnoj političkoj sceni, odnosno, narodnjaci na vlasti, uzlet tvrtke Anđela i Petra Katalinića, zasigurno su doprinijeli odluci Petra Katalinića da se ne kandidira za načelničko mjesto 1899. godine. Zbog kratkoće načelnikovanja, Katalinić nije mogao ostaviti dublji politički trag u Splitu, međutim, to je napravio svojim i društveno-gospodarskim djelovanjem prije i nakon ove političke funkcije.

O bogatstvu i umijeću za trgovinu Petra Katalinića govori nam i spisu kojem je deponirao i ovjerio svoj potpis, odnosno zatražio je legalizaciju svog potpisa, za potrebe svoje imovine koja se sastojala u dragocjenostima i novcu, a nalazila se u banci u Beču. Ne navodi naravno kojoj banci u Beču.<sup>57</sup>

U Državnom arhivu u Splitu čuva se i zapisnik sastavljen 3. kolovoza 1916. godine gdje Petar Katalinić, suvlasnik tvrtke „A. Cattalinich e Fratello“ postavlja svoj potpis na pogodbu kojom ustupa braći Vinku i Dinku Lukiću, pok. Ivana, trgovcima iz Sutivana na Braču 700 fiorina na dobit od 9 % u umanjenom iznosu od 600 kruna uknjiženu na teret zemljišnog uloška 336 bića 2 i 3 porezne općine Sutivan, a pogodba nosi biljeg od kruna 1:88.<sup>58</sup>

Potom je sačuvan i zapisnik kojeg je opet sastavio javni bilježnik Lujo Kargotić 27. ožujka 1917. godine. Petar Katalinić je potpisao kupoprodajni ugovor tog istog dana kojim ustupa 1/12 bića jedinog zemljišnog uloška 3631. (oznaka zemljišta: kuća stojna) porezne općine Split Josipu Zeliću i družini.<sup>59</sup>

Pred kraj života, 17. rujna 1919. godine sastavljen je zapisnik u kojem je vidljivo kako je Petar sinu Brunu Kataliniću 16. rujna dao punomoć. Zapisnik je sastavio javni bilježnik Lujo Kargotić.<sup>60</sup>

### KATALINIĆA BRIG

Kada govorimo o obitelji Katalinić, nemoguće je ne spomenuti dvije velike zgrade po kojima je brijeg iznad Bačvica i gradske luke dobio ime – Katalinića brig. Krajem 1885. godine održana je sjednica Općinskog vijeća na kojoj se raspravljalo o prodaji zemljišta Katalinićima, Petru i Anđelu. Tartaglia je na toj sjednici održao poduži govor u kojem je navodio razloge protiv prodaje zemljišta „da će ubuduće vrijediti 10 puta više no sada, i na okolnost da Obćina nema nikakve potrebe da prodade zaizkano mjesto...“. No, „Obćinsko Viece zaključuje da se prodade zemljište koje leži u mjestu Bačvice izmedju medjaša, od sjevera c. k. Pomorska Vlada,; od iztoka c. k. Državna Željeznica i Splitski Kaptol a od zapada obć. puteljak a to na razlog for. 2:50 svaki četvorni metar ili bolje unitarne cienne koja bi se mogla imati uslied dražbe uz uviet da se kupovnik obveže sagraditi oveću kuću od vriednosti barem 30.000 forinta i da će započeti gradnju dojdüće godine...“.<sup>61</sup> U konačnici zemljište je pripalo Katalinićima, Petru i Anđelu, a oni su već 1888. godine sagradili prvu zgradu: „Trobojnica se je prekojučer vijala na krovu velike nove sgradje Katalinića na Bačvicam. To znači da je podpuno pokrivena i da je dovršena; a bit će najveće skladište trgovina u Splitu, a mislimo i u cijeloj Dalmaciji. U dobri čas!“.<sup>62</sup> To su bile velike stambeno-poslovne zgrade u kojima su se nalazila i skladišta vina i žita tvrtke „Ditta A. Cattalinich e Fratello“. Također, u njima su bili smještene i konzularni uredi.

No, ove su zgrade skončale u bombardiranju u Drugom svjetskom ratu. Bombardiranje je započelo 1941., a do 1944. od njih nije ostalo gotovo ništa.

U kolovozu i rujnu 1941. Talijani su na Katalinića brigu i na drugim lokacijama u gradu, ali i izvan njega, sagradili armiranobetonske bunkere te postavili bodljikave žice.<sup>63</sup> Prva veća šteta na kućama Katalinić nastala je 9. studenog 1941. rano ujutro, iza 5 sati, kada su pored njih eksplodirale bombe.<sup>64</sup>

Spominje se i kako je 22. kolovoza 1943. kod kuće Katalinić privremeno bila smještena i tranzitna postaja za NDH.<sup>65</sup>

Nakon kapitulacije Italije, već 11. rujna Split je bombardiran od strane njemačkih zrakoplova. Gađana je splitska luka te je „okrnjena mansarda“ kuće Katalinić.<sup>66</sup> Nakon toga, 25. rujna 1943. stanovništvo je počelo provaljivati tamo gdje je znalo da ima hrane i drugih potrepština. Tako su provalili i u stanove u prvoj kući Katalinića na obali koja se zapalila uslijed eksplozije.<sup>67</sup> Nekoliko dana poslije, 29. rujna, kod kuće Katalinića podignuta su i vješala.<sup>68</sup>



*Slika 4. Razglednica splitske luke s početka 20. stoljeća na kojoj su vidljive dvije zgrade Katalinića.*

Dobar opis stanja splitske luke nalazi se u izvještaju Obalnog zapovjedništva u Splitu, 8./505.: „Luka izgleda prilično žalosno, ima mnogo potopljenih brodova, novo carinsko skladište je razoreno, gat oštećen, željeznička postaja ne postoji, kuća Katalinića potpuno izgorjela, druga kuća Katalinića, oko koje su Talijani imali mornarička postrojenja, oštećena, a sve tamo podignute zgrade potpuno porušene.“<sup>69</sup> Dana 10. studenog 1943. saveznici su gađali lukobran, mul sv. Dujma, a od najzadnje kuće Katalinić na obali otkinut je dobar dio.<sup>70</sup>

Bombardiranje je nastavljeno i 3. siječnja 1944. godine kada je opet pogođena, između ostalog, i kuća Katalinić.<sup>71</sup> Dana 25. listopada njemački vojnici po



povlačenju iz grada zapalili su skladište oružja koje se nalazilo u kući Katalinića.<sup>72</sup> Od izgorjelih i porušenih dviju velikih kuća Katalinić nije ostalo gotovo ništa.



Slika 5. Porušena kuća Katalinić. Izvor: Ratna kronika Splita. <http://www.ratnakronikasplita.com/>



Slika 6. Fotografija temelja zgrada obitelji Katalinić.  
(foto: Branka Despotušić)

## KRAJ ŽIVOTA

Petar Katalinić nasreću nije doživio uništavanje svojih kuća. Umro je u Splitu nakon duge i teške bolesti, 13. veljače 1922. godine u dobi od 78 godina.<sup>73</sup> Split se odužio njemu i njegovoj obitelji na način da uzvišenje na vrhu Bačvica nosi ime Katalinića brig, a ulica na tom brijegu Katalinićev prilaz.

Prvotno je bio pokopan na gradskom groblju Sustipan. Petar i nećak Vicko Katalinić bili su pokopani u obiteljskoj grobnici sa skulpturom Vjere (*Credo*) kipara Ivana Rendića. Gipsani model izrađen je u Trstu, a brončani odljev izrađen je 1901. godine kada je izrađena i grobnica.<sup>74</sup> Naknadno su njegovi posmrtni ostaci preneseni na gradsko groblje Lovrinac, gdje se i danas nalaze i to u grobu podignutom po nalogu splitske općine. Počiva u miru zajedno s političkim suparnikom Antonijom Bajamontijem te narodnjacima Dujmom Rendićem Miočevićem, Gajom Bulatom, Vickom Mihaljevićem i nećakom Vinkom Katalinićem.

### ZAKLJUČAK

Pisati o političkoj i gospodarskoj povijest Splita konca 19. i početka 20. stoljeća nemoguće je bez obitelji Katalinić koja je dala dva načelnika, Petra i Vinka, te druge izrazito važne gospodarske djelatnike grada, poput Bruna i Anđela Katalinića. Petar Katalinić, odvažni trgovac-načelnik među visokoobrazovanim prethodnicima ostavio je dubok trag i trajno će biti zapisan u knjigama o povijesti Splita. Istaknuti domoljub, narodnjak, veletrgovac, svakako to zaslužuje. Vrhunac njegove političke karijere svakako je načelničko mjesto splitske općine, no nakon kratkoga mandata od svega dvije godine, ipak se istaknuo u brojnim nastojanjima u rješavanju različitih gospodarskih i društvenih problema Grada sve do svoje smrti 1922. godine.

### ZAHVALE

Za nesebičnu pomoć pri istraživanju za ovaj rad zahvaljujem mr. sc. Gordani Tudor, muzejskoj savjetnici u mirovini te Haniji Mladineo Mika, voditeljici knjižnice Državnog arhiva u Splitu, u mirovini.

### ARHIVSKI IZVORI I TISKOVINE

Državni arhiv u Splitu, HR-DAST-179 – Zbirka matičnih knjiga  
Državni arhiv u Splitu, HR-DAST-19 – Javni bilježnici srednje Dalmacije,  
Luj Kargotić  
*Jedinstvo*, Split, 1894. – 1905.  
*Narod*, Split, 1884. – 1894.  
*Naše jedinstvo*, Split, 1905. – 1918.  
*Novo doba*, Split, 1922.

## BILJEŠKE

- 1 Mario Nepo Kuzmanić: *Splićani, obitelji i prezimena, Splitske obitelji u zemljišniku Splita iz 1832. godine*, Split 2008., 146.
- 2 Matična knjiga vjenčanih župe sv. Dujma. Zbirka matičnih knjiga, HR DAST 179/586, 1833. – 1851., str. 1-2.
- 3 Nevenka Bezić Božanić: Prva likovna izložba u Splitu godine 1885., Kulturna baština, 22/30, Split, 1999., 219-228.; Stanko Piplović: *Porodica Katalinić u splitskom narodnom preporodu*, Hrvatski narodni preporod u Splitu, Split, 1982., 22.
- 4 Matična knjiga vjenčanih župe sv. Dujma. Zbirka matičnih knjiga, HR DAST 179/586, 1833. – 1851., str. 1-2.
- 5 Stanko Piplović navodi kako su Vincenzo i Giacinta Katalinić imali četvero djece, no bez navođenja izvora. N. dj., 22.
- 6 Stanko Piplović, n.dj. 26-27.
- 7 Matična knjiga rođenih HR-DAST-179/570, str. 98.
- 8 Matična knjiga vjenčanih HR-DAST-179/588, str. 86.
- 9 Vjerojatno je taj broj bio i veći. Stanko Piplović, n.dj. 23. navodi podatak da su imali osmero djece, no bez navođenja izvora.
- 10 Matična knjiga rođenih župe Veli Varoš u Splitu. Zbirka matičnih knjiga, HR-DAST 179/626, str. 69.
- 11 Matična knjiga rođenih župe Veli Varoš u Splitu. Zbirka matičnih knjiga, HR-DAST 179/626, str. 155.
- 12 Sumarni inventar arhivskog fonda „Javni bilježnici srednje Dalmacije“ 1612. – 1944., str. 80.; Petar Požar: Znameniti i zaslužni Splićani te spomena vrijedne osobe u splitskoj povijesti. Split 2001., 171.
- 13 Matična knjiga rođenih župe Veli Varoš u Splitu. Zbirka matičnih knjiga, HR-DAST 179/626, str. 155.
- 14 Matična knjiga rođenih. Zbirka matičnih knjiga, HR-DAST-179/581, str. 22.
- 15 Duško Marović: *Povijest sporta u Splitu, knjiga prva, Od antičkih igara do prvog svjetskog rata*, Split 1990., 65.
- 16 *Zaruke*. Narod, Split, IV. god., br. 51, 8. srpnja 1887., str. 3.
- 17 Prema Nevenka Bezić Božanić: *Prva likovna izložba u Splitu godine 1885.*, Kulturna baština, 22/30, Split, 1999., 220.
- 18 Nevenka Bezić Božanić: *Prva likovna izložba u Splitu godine 1885.*, Kulturna baština, 22/30, Split, 1999., 219-228.; <http://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=3101> – Hrvatski biografski leksikon. Bukovac, Vlaho. Preuzeto: 21. veljače 2019. godine.; <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=10081> – Bukovac, Vlado. Preuzeto: 21. veljače 2019. godine.; <http://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=3101> – Hrvatski biografski leksikon. Bukovac, Vlaho. Preuzeto: 21. veljače 2019. godine.; Vlaho Bukovac: *Moj život*. Beograd, 1925.; Vera Kružić-Uchytíl: *Djelovanje Salona na formiranje i deformiranje Vlaho Bukovca (period od 1877. do 1893. g'*, *Peristil*, 4(1), 1961., str. 115-128. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/157662> (Datum pristupa: 25.02.2019.); Vera Kružić-Uchytíl: *Vlaho Bukovac: život i djelo: 1855. – 1922.* Zagreb 2005.

- 19 Grga Novak: Povijest Splita, knjiga treća, od 1797. god. do 1882. god., 1965., 338-341.
- 20 Stanko Piplović, n.dj. 22.
- 21 Stanko Piplović, n.dj. 23.
- 22 Grga Novak: Povijest Splita, knjiga treća, od 1797. god. do 1882. god., 1965., 355.
- 23 Stijepo Obad: Tri faze u ponarođenju splitske općine. Hrvatski narodni preporod u Splitu, str. 14.; Grga Novak: Povijest Splita, knjiga treća, od 1797. god. do 1882. god., 1965., 364.
- 24 Izvor: *Narod*, 28. ožujka 1885., II. god., br. 24, str. 2.
- 25 *Dr. Gajo Bulat...* Narod Split, 11.7.1885., 1
- 26 *Vjera, kralj, narod*. Narod Split, 20.9.1887., 1.
- 27 Stanko Piplović, n.dj. 24.
- 28 Stanko Piplović, n.dj. 25.
- 29 *Vinarska Zadruga*. Jedinstvo. Split, br. 90, 16. studenog 1897., str. 3.
- 30 *Vinarska Udružba*. Jedinstvo. Split, br. 94, 30. studenog 1897., str. 3.; *Vinarska udružba*. Jedinstvo. Split, 3. prosinca 1897., str. 3.
- 31 *Općinski izbori*. Jedinstvo, Split 24. kolovoza 1897., str. 2.
- 32 Općinski izbori. Jedinstvo, 10. rujna 1897., str. 2.
- 33 Jedinstvo, 5. X. 1897., str. 3.
- 34 *Ustoličenje*. Jedinstvo, 29. 10. 1897., str. 3.;
- 35 *Ustoličenje*. Jedinstvo, 29. 10. 1897., str. 3.; *Ustoličenje*. Jedinstvo, 5. 11. 1897., str. 2-3.
- 36 *Jedinstvo*, 17. 11. 1899., str. 2.
- 37 Gordana Tudor: Konzulati i konzuli u Splitu za vrijeme druge austrijske uprave (1815. – 1914.), Kulturna baština 42-43, Split, 2016./2017., 41-42.
- 38 Stanko Piplović navodi „Opće osiguravajuće društvo“ iz Trsta. N.dj. 27.
- 39 Stanko Piplović: *Izgradnja Splita u XIX. stoljeću*. Split 2015., 128.
- 40 Stanko Piplović: *Izgradnja Splita u XIX. stoljeću*. Split 2015., 209.
- 41 Stanko Piplović, n.dj. 23.; *Pučka kuhinja*. Jedinstvo, Split 11. 11. 1898., str. 2.
- 42 AM za 1873. Elenco alfabetico dei navigli mercantili a lungo corso, navigli a vela, str. XLI. Isto se navodi i u AM za 1875. Elenco alfabetico dei bastimenti mercantili austriaci, a) bastimenti a vela, str. XLVIII., te u AM za 1876. bastimenti austriaci a vela, lungo corso, str. L. Godine 1874. vlasnici su bili: Fonda Enrico iz Trsta šest karata, Nicolò Bodlovich iz Bola na Braču pet karata, po dva karata Doimo Caraman, Anastasia Meneghetti i *Ditta Angelo Cattalinich e fratello* iz Splita, po jedan karat Giuseppe Morpurgo iz Splita i Stefano Nazor iz Bobovišća. Kapetan je bio Nicolò Bodlovich iz Bola na Braču – u AM za 1874. godinu Elenco alfabetico dei bastimenti mercantili a lungo corso, str. XXXVIII.
- 43 AM za 1877., Elenco alfabetico dei bastimenti mercantili austriaci, a) bastimenti austriaci a vela, lungo corso, str. LI. Isto se navodi i u AM za 1878. Elenco alfabetico dei bastimenti mercantili austriaci, a) bastimenti austriaci a vela, lungo corso, str. L, kao i u AM za 1879., Elenco alfabetico dei bastimenti mercantili austriaci, a) bastimenti austriaci a vela, lungo corso, str. LI.
- 44 Enrico Fonda iz Trsta šest karata, Nicolò Bodlovich iz Bola na Braču pet karata, po dva karata Doimo Caraman, Anastasia Meneghetti i *Ditta Ang. Cattalinich & fratello* iz Splita, po jedan karat Giuseppe Morpurgo iz Splita i Stefano Nazor iz Bobovišća, te udovica Marianna Slodre, udovica Anna Buj, Doimo Katunarich, Spiridione Katunarich, Lucia Katu-

- narich svi iz Splita po jedan karat. Kao kapetan se navodi Antonio Mattessich – u AM za 1881. III. Stati materiali e personali, Elenco dei bastimenti mercantili austriaci, conforme al Registro. A) Bastimenti austriaci a vela. Lungo corso. Str. XXV. Isto se navodi i u AM za 1882., III. Stati materiali e personali, Elenco dei bastimenti mercantili austriaci, str. XLVII. AM za 1883. Elenco dei bastimenti mercantili austriaci, conforme al Registro. Bastimenti austriaci a vela, lungo corso, str. L.
- Udjeli su se mijenjali 1883. godine: Enrico Fonda iz Trsta bio je vlasnik tri karata, šest Nicolò Bodlovich iz Bola na Braču, dva Doimo Caraman, dva Anastasia Meneghetti, dva *Ditta Ang. Cattalinich & Fratello*, po jedan karat Giuseppe Morpurgo iz Splita, Stefano Nazor iz Bobovišća, Marianna Slodre iz Splita, Anna Buj iz Splita, Doimo Katunarich iz Splita, Lucia Katunarich iz Splita, a po pola karata su imali: Maria Davanzo iz Rovinja, Lucrezia Chierigo iz Rijeke, Rosa Böhm iz Pule, Francesca Venier iz Pirana, Giovanni Bubba te Caterina Varini također iz Pirana – u AM za 1881. III. Stati materiali e personali, Elenco dei bastimenti mercantili austriaci, conforme al Registro. A) Bastimenti austriaci a vela. Lungo corso. Str. XXV. Isto se navodi i u AM za 1882., III. Stati materiali e personali, Elenco dei bastimenti mercantili austriaci, str. XLVII. AM za 1883. Elenco dei bastimenti mercantili austriaci, conforme al Registro. Bastimenti austriaci a vela, lungo corso, str. L.
- 45 AM za 1876. Elenco alfabetico dei bastimenti mercantili austriaci, c) bastimenti austriaci a vela, grande cabotaggio, str. LXXIV.
- 46 AM za 1881. III. Stati materiali e personali, Elenco dei bastimenti mercantili austriaci, conforme al Registro. A) Bastimenti austriaci a vela, lungo corso, str. VI. Isto se navodi i u AM za 1882. godinu, III. Stati materiali e personali, Elenco dei bastimenti mercantili austriaci, str. XXX.
- U AM za 1879., Elenco alfabetico dei bastimenti mercantili austriaci, a) bastimenti austriaci a vela, lungo corso, str. XXX. kao kapetan se navodi Nicolò Bodlovich.
- U AM za 1883. Elenco dei bastimenti mercantili austriaci, conforme al Registro. Bastimenti austriaci a vela, lungo corso, str. XXXII, kao kapetan se i dalje navodi Vincenzo Carmelich.
- 47 Godine 1874. brod se zvao *Skenderbeg* – AM za 1874. Elenco dei bastimenti da guerra e mercantili della Monarchia Austro-Ungarica e dei loro segnali distintivi. Bastimenti mercantili, str. XCII.
- 48 Elenco alfabetico dei bastimenti mercantili austriaci, Bastimenti austriaci a vela, grande cabotaggio, str. LXXI; AM 1879., Elenco alfabetico dei bastimenti mercantili austriaci, Bastimenti austriaci a vela, grande cabotaggio, str. LXXIII.
- Dvije godine ranije, 1877. brod je bio u vlasništvu Hvaranina Giorgia Novaka – u AM za 1877., Elenco alfabetico dei bastimenti mercantili austriaci, c) bastimenti austriaci a vela, grande cabotaggio, str. LXXIV.
- 49 AM 1880. str. XV. brod se navodi kao *Nicoletta* pod napomenom da se vidi *Skenderbeg*. Na str. XVIII. piše „*Skenderbeg* (o. *Nicoletta*)“, a na stranici LXXII. piše *Nicoletta* te se navodi da je škuner. AM 1881. III. Stati materiali e personali, Elenco dei bastimenti mercantili austriaci, conforme al Registro. A) Bastimenti austriaci a vela. Grande cabotaggio, str. XLVI. Ne navodi se više kao škuner, već kao goleta pod imenom *Giovannina*.

- AM za 1882., III. Stati materiali e personali, Elenco dei bastimenti da guerra e mercantili della Monarchia Austro-Ungarica e dei loro segnali distintivi, str. XI. navodi se kao *Giovannina* s napomenom da se vidi *Skenderbeg*. Na stranici XVIII. piše *Skenderbeg*, a na stranici LXVIII. navodi se opet kao goleta *Giovannina*.
- AM za 1883. Elenco dei bastimenti mercantili austriaci, conforme al Registro. Bastimenti austriaci a vela. Grande cabotaggio, str. LXX. navodi se kao goleta *Giovannina*.
- 50 AM za 1887. Elenco dei bastimenti mercantili austriaci, conforme al registro, lungo corso, velieri austriaci. Str. LX-LXI. Godine 1888. ga nema na popisu, kao ni 1889. te 1890. Prije nego su je kupili Katalinići, *Mosorska Vila* bila je u sljedećem vlasništvu: Slodre Antonio S. iz Splita s 8 karata, Illich dr. Giov. Pietro iz Splita 4 karata, Kamber Dr. Paolo iz Splita 2 karata, Caraman Doimo iz Splita 2 karata, Porlitz Raffaele iz Splita 2 karata, Storff Franc. Augusto iz Splita 4 karata i Antichievich Giov. M. iz Postira također s 2 karata – u AM za 1875. Elenco alfabetico dei bastimenti mercantili austriaci, a) bastimenti a vela, str. XLVII.
- 51 Stanko Piplović: *Izgradnja Splita u XIX. stoljeću*. Split 2015., 95.
- 52 HR-DAST 152, KO Split, terenska skica 303, 1911.
- 53 HR-DAST-19, Javni bilježnici srednje Dalmacije, Lujo Kargotić, kutija 62, broj spisa 13992.
- 54 HR-DAST-19, Javni bilježnici srednje Dalmacije, Lujo Kargotić, kutija 85a, broj spisa 22179.
- 55 Na temelju rješenja Republike Hrvatske, Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu kulturne baštine, klasa: UP/I612-08/08-06/0275, Urbroj: 532-04-01-04/11-13-17, u Zagrebu, 15. svibnja 2013. godine i klasa: UP-I-61208/11-06/0024, Urbroj: 532-04-01-01/3-11-1, u Zagrebu, 3. listopada 2011. godine, zabilježuje se da čest. zgr. 2033, 2034, 2035, Velika Papalićeva palača (zgrada Muzeja Grada Splita) u Splitu, Papalićeva 1, zona A (potpuna zaštita povijesnih struktura), ima svojstvo kulturnog dobra. Republika Hrvatska, Općinski sud u Splitu, Zemljišnoknjižni odjel Split, stanje na dan: 11.04.2018. 23:21 Verificirani ZK uložak. Katastarska općina: 329835, Split, broj ZK uložka: 1789. Broj zadnjeg dnevnika: Z-7955/2013. Vlasnički dio: 1/1 Grad Split, OIB: 78755598868, Split, Obala kneza Branimira 17.
- 56 Općinski sud u Splitu, Zemljišnoknjižni odjel Split, stanje na dan: 20. veljače 2019. godine, Verificirani ZK uložak. Katastarska općina: 329835, Split, broj ZK uložka: 1789, str. 469-473.
- 57 HR-DAST-19, Javni bilježnici srednje Dalmacije, Lujo Kargotić, kutija 91, broj spisa 24691.
- 58 HR-DAST-19, Javni bilježnici srednje Dalmacije, Lujo Kargotić, kutija 85a, broj spisa 22218.
- 59 HR-DAST-19, Javni bilježnici srednje Dalmacije, Lujo Kargotić, kutija 87, broj spisa 22831.; Općinski sud u Splitu, Zemljišnoknjižni odjel Split, Stanje na dan: 03.03.2019. 22:43, Verificirani ZK uložak, Katastarska općina: 329835, Split, Broj ZK uložka: 3631.
- 60 HR-DAST-19, Javni bilježnici srednje Dalmacije, Lujo Kargotić, kutija 92, broj spisa 24912.
- 61 *Split*. Narod. Split, br. 95, 12. prosinca 1885., str. 2.
- 62 *Trobojnica*. Narod. Split, 15. studenog 1888., str. 3.

- 63 Antifašistički Split : ratna kronika 1941.-1945. Split, 2011.  
Dostupno na: <http://www.ratnakronikasplita.com/kronika/1941>
- 64 Antifašistički Split : ratna kronika 1941.-1945. Split, 2011.  
Dostupno na: <http://www.ratnakronikasplita.com/kronika/1941>
- 65 Antifašistički Split : ratna kronika 1941.-1945. Split, 2011.  
Dostupno na: <http://www.ratnakronikasplita.com/kronika/1943-1>
- 66 Antifašistički Split : ratna kronika 1941.-1945. Split, 2011.  
Dostupno na: <http://www.ratnakronikasplita.com/kronika/1943-2>
- 67 Antifašistički Split : ratna kronika 1941.-1945. Split, 2011.  
Dostupno na: <http://www.ratnakronikasplita.com/kronika/1943-2>
- 68 Antifašistički Split : ratna kronika 1941.-1945. Split, 2011.  
Dostupno na: <http://www.ratnakronikasplita.com/kronika/1943-3>
- 69 Antifašistički Split : ratna kronika 1941.-1945. Split, 2011.  
Dostupno na: <http://www.ratnakronikasplita.com/kronika/1943-3>
- 70 Antifašistički Split : ratna kronika 1941.-1945. Split, 2011.  
Dostupno na: <http://www.ratnakronikasplita.com/kronika/1943-3>
- 71 Antifašistički Split : ratna kronika 1941.-1945. Split, 2011.  
Dostupno na: <http://www.ratnakronikasplita.com/kronika/1944-1>
- 72 Antifašistički Split : ratna kronika 1941.-1945. Split, 2011.  
Dostupno na: <http://www.ratnakronikasplita.com/kronika/1944-1>
- 73 *Novo doba*, 13. veljače 1922., Split, br. 35., godina V., str. 3.
- 74 Goran Borčić: *Povijest pisana svjetlom, Split od Prisce do Adriane*, drugi dio (I), Split, 2016., 162, 164.

## PETAR KATALINIĆ – MAYOR OF SPLIT

(1897 – 1899)

## Summary

Both an affluent tradesman and a politician, Petar Katalinić played a significant role in the social and political life of Split. He was a mayor in the period 1897 - 1899. Although he did not hold an academic degree, he left a mark in his hometown, which is at present reflected in the names of the two locations in the city – the street *Katalinićev prilaz* and the toponym *Katalinića brig*. Petar Katalinić was primarily a wholesaler: he was a co-owner of the firm *Ditta Cattalinich Angelo & fratello*. He was, however, a man of many hats: co-owner of two sailing ships, chairman of the Split Chamber of Commerce and Crafts, honorary vice-consul of the Kingdoms of Sweden and Norway. In addition, he was actively involved in establishing the Split Secondary Trade School.

Having been a member of the People's Party, he was elected mayor of Split for the period of two years. In his lifetime, the two buildings for the Katalinić family were constructed on Katalinić Hill. They contained a mixture of industrial, office and housing space. However, they were demolished in the Second World War during the air raids on Split.

Petar Katalinić died in 1922, at 78 years of age. His mortal remains were buried at the Split cemetery Lovrinac: there, there are also the mortal remains of other prominent mayors: Antonijo Bajamonti, Dujam Rendić Miočević, Gajo Bulat, Vicko Mihaljević and Vinko Katalinić.